

SKOLAS AVĪZE

JVĀ

SVEIKS, LASĪTĀJ!

Iepriekšējo divu, Cēsu Jaunās skolas avīžu "JĀ" veidotāji bija lieliskie divpadsmitās klases jaunieši. Šīs komandas skatījums un pieeja nav atkārtojuma citiem avīzes veidotājiem, tādēļ šī avīze būs nedaudz atšķirīga un apskatīs skolas aktualitātes no cita skatu punkta. Taču ir lietas, ko ir vēlme un iespēja saglabāt - piemēram, avīzes dizains un jauniešu izvēlēta ziemas zilā krāsa. Tāpat turpināsim skolas avīzes veidošanā iesaistīt skolas jauniešus. Šī numura sagatavošanā palīgā nāca pašpārvaldes jaunieši skolotājas Unas Dreiblates vadībā, un tieši viņiem jāsaka paldies par avīzes kopīgo tēmu - mūzika. Kad 9. klases skolniece Mare izstāstīja savu ideju par klases muzikālā pasportreta veidošanu, likās - kāpēc gan šo ideju neapskatīt plašāk, jo mums taču ir tik lieliskas un atbalstošas mūzikas skolotājas, muzikāli jaunieši, projekti, kas saistīti ar mūziku. Un kad tad vēl rakstīt un lasīt par mūziku, ja ne decembrī, kad ik uz soļa skan Ziemassvētku melodijas? Tādēļ arī avīzi "atklāj" Mares veidotā aptauja, kas lasāma tepat blakus - 2. lapā.

Avīzes vāka fotogrāfijā redzami 1. klases skolēni angļu valodas stundā, kur, turpinot iestrādnes ar vecāko klašu skolēniem, skolotāja Jolanta Briša kopā ar bērniem pētīja miera simbolus, to lietojumu un nozīmi (1. klases vizualizācijas redzamas uz avīzes aizmugurējā vāka).

Tieši miers ir tik aktuāls ne tikai "Bītu" laikā, bet arī šodien - gan plašākā skatījumā uz pasaulē notiekošo, gan Ziemassvētku gaidīšanas laikā, gan katrā no mums - svētku laikā un ikdienā.

Pašpārvaldes jaunieši avīzi vēlas redzēt aizvien interaktīvāku, tādēļ šoreiz iespējams piedalīties veselos divos konkursos - aizpildīt Niklāva sagatavoto krustvārdu mīklu un jauniešu veidoto dungošanas čempionātu, kas pievienoti avīzei kā pielikums ērtākai aizpildīšanai. Kad veikti viens vai abi uzdevumi, nofotografē savas atbildes un sūti uz e-pastu ja@jaunaskola.lv vai iemet aizpildīto lapu speciālā kastē, kas atrodama skolas pirmsskolas telpās līdz janvāra beigām! 3 pareizo atbilžu iesniedzēji izlozes kārtībā kā vieni no pirmajiem saņems unikālus un noderīgus suvenirus no Cēsu Jaunās skolas!

Tā kā avīze domāta lasītājiem, gaidīsim ne tikai konkursa atbildes, bet arī cita veida atgriezenisko saiti - domas, ieteikumus, idejas nākamajam avīzes izdevumam.

Tikmēr lielu paldies sakām pedagogiem un bērniem, kas veļtīja savu laiku sarunām, Sandrai Lielmežai par burvīgajām fotogrāfijām un, protams, visiem, kas izlasījuši visu avīzi vai atraduši ko noderīgu un interesantu kādā no rakstiem!

Redaktoru sleja 1

MIERS

Pašpārvaldes lapa 2

9. KLASES MUZIKĀLAIS PAŠPORTRETS

Direktores sleja 3

PIRMĀ SEMESTRA ATSKATS

Skolēni stāsta 5

MŪZIKA MANĀ IKDIENĀ

Intervija 7

MAIZE, KŪKAS UN CILVĒKI

Saruna 9

AR ATVĒRTU SIRDĪ UN MĪLESTĪBU

Projekts 11

YOU MAY SAY I'M A DREAMER, BUT I'M NOT THE ONLY ONE

Pieredze 13

MAN IR SVARĪGI, LAI TEV SANĀK!

Interaktīvā lapa

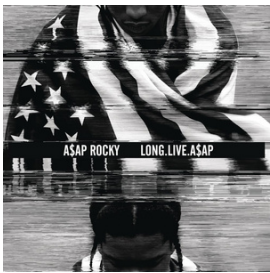
ZINI VAI MINI

Iekārtojies ērtāk dīvanā

DUNGOŠANAS ČEMPIONĀTS

Pielikums

9. KLASES MUZIKĀLAIS PAŠPORTRETS

Pasauli jūtam caur austiņām, ēdam saldējumu un jautājam, kur iet tālāk - uz dzīvajiem, zaļajiem laukiem vai maigo plīša dīvānu? Šoreiz es (Mare) gāju pa pazīstamo ceļu mājup un apsēdos dīvānā, lai veidotu aptauju par 9. klases mīlākajām dziesmām vai mūziķiem, un tagad jūs varat izlasīt viņu iesniegtās atbildes.

A\$AP Rocky

Es apbrīnoju A\$AP dziesmu dziļās domas, bet ne visās tādas ir. Parasti viņu klausos sēžot, ejot un daru to katru dienu, jo A\$AP dziesmām ir ļoti daudz noskaņas, kuras var pielāgot tam, kā tu jūties.

Headlock - Imogen Heap

Tai ir brinišķīga melodija un pie tās var padejot, tāpēc dziesmu bieži klausos savā istabā, dejojot un dziedot līdzī. Iesaku to klausīties sestdienā. Ja mūzika neskan, klausos pilsētas un dabas skaņās.

Salvatore - Lana del Ray

Man šī dziesma liekas ļoti skaista. To ir patīkami klausīties piektdienas beigās, spēlējot datoru, ejot mājās, dušojoties un cerot, ka pazudīs nedēļas laikā uzkrātais stress. Vēl man patīk klausīties cilvēku sarunās, lietū un ugunskurā.

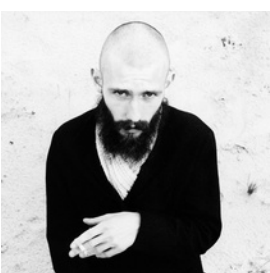
DIE KUSSE - Mejibray

Es to ļoti bieži klausos, tāpēc man tagad tā riktīgi patīk. Dziesmu klausos kaut ko darot vai pastaigājoties. Tā dod piektdienas *vaibu*. Dažreiz ieslēdzu Youtube video, lai tas skan, kamēr darbojos.

Eyes for volume - The Microphones

Man tā patīk, jo netērē daudz enerģijas. Parasti to klausos pirms gulētiešanas, mazgājot vakarā zobus un mazliet pagarlaikojoties istabā. Šī dziesma, manuprāt, būtu otrdiena vai sestdiena, ja tā būtu nedēļas diena. Tas gan nenozīme, ka tieši tajā dienā tā jāklusās. Man parasti viena "austiņa" ir nost no auss vai arī mūzika skan pietiekami klusi, lai dzirdētu, kas notiek apkārt. Bet vēl man ļoti patīk klausīties cilvēku sarunas.

Elpo, bērns! - Imants Daksis

Mūziku klausos visos dzīves momentos. Dziesma ir ļoti melanoliska, klausoties ir sajūta, ka to dzied dvēsele. Tā skan kā bieza migla aukstā trešdienas rītā vai pievakarē. Bez mūzikas ieklausos cilvēku pūļos un citās pilsētvides skaņās. Bieži klausos tikai savās domās.

PIRMĀ SEMESTRA ATSKATS

Laiks skrien vēja spārnēm un jau tuvojamies gada izskaņai. Mans direktores pienākums un prieks ir atskatīties uz mūsu skolā notikušo kopš 1. septembra. Šis posms bijis mēreniem izaicinājumiem un lieliskiem sasniegumiem piepildīts, taču skolas ikdiena bijusi nemainīgi jauka, atbalstoša, pieņemoša un interesanta.

Jaunais mācību gads iesākās ar siltu satikšanos un kopīgu skolas saimes apliecinājumu – būsim drosmīgi, radoši un mācīsimies viens no otra!

Šī gada mācību darba prioritātēm kopīgi izvirzījām pašvadītas mācīšanās prasmes attīstīšanu un sadarbību starpdisciplinārajos projektos. Vienojāmies, ka vienlīdz svarīgi ikvienā procesā rūpēties par skolēnu un skolotāju labbūtnību. Skolēni un pedagogi iesaistījušies vairākos kopprojektos, kur tikušas apvienotas zināšanas ar praktisko pieredzi. Īstenojot starppriekšmetu saiknes jeb starpdisciplināros projektus, kā arī ikdienas darbā ievērojām STREAM mācību pieeju. Tas ir paplašinājums pēdējo gadu laikā daudz dzirdētajai STEM (*Science* - zinātne, *Technology* - tehnoloģijas, *Engineering* - inženierzinātnes, *Mathematics* - matemātika) mācību pieejai, pievienojot vēl divus mūsu skolai un skolēniem svarīgus elementus R – *Reading* un *wRiting* (lasīšanu, rakstīšanu) un *Art* (mākslu). Šīs pieejas realizēšanai skolai jau iepriekš bijušas spēcīgas iestrādes, kas atviegloja tās ieviešanu.

Nākamajā semestrī turpināsim iesāktu pieeju, papildus tehnoloģiju jomā veidojot vēl ciešāku sadarbību ar theLabCesis, kas ir labi aprīkota prototipēšanas laboratorija un atrodas mūsu skolas ēkas otrajā stāvā. Jau šogad mums izdevās ļoti laba sadarbība aprīkojuma izmantošanā, tādēļ noteikti turpināsim attīstīt kopīgus projektus.

Viens no mākslinieciskās pašizpaušmes veidiem ir mūzika. Cēsu Jaunajā skolā skolēni dzied visos svētkos gan pirmsskolā, gan skolā, un mūzika tiek iesaistīta arī dažādos projektos. Mūzika STREAM pieejā kalpo kā saikne starp tehniskajām un radošajām disciplīnām, veicinot domāšanu un inovācijas. Ir pierādīts, ka mūzikas ritmi un struktūra palīdz attīstīt algoritmisko domāšanu, kas noder tieši programmēšanā un inženierijā. Un pats galvenais - uz mūzikas stundām skolēni dodas ar lielu prieku!

Mācību gada sākumā Cēsu novada Izglītības pārvalde mūsu skolu bija uzaicinājusi dalīties ar "panākumu atslēgu" labajos eksāmenu rezultātos.

Analizējot, mūsaprāt, eksāmenu rezultātu sasniegšanā būtisko un skolā īstenoto, secinājām, ka tieši labbūtnība, emocionālā drošība, lasītprasme un radošums ir ārkārtīgi nozīmīgi elementi, kas palīdz sasniegt labos rezultātus, lai arī eksāmenu rezultāti nekad nav bijuši un nebūs pašmērķis.

Katra skolēna izglītības ceļš sākas jau pirmsskolas vecumā. So gadu pirmsskolā uzsākām ar jauniem grupu nosaukumiem - Pērles, Smaragdi, Safīri, Rubīni un Dimanti. Jaunie grupu nosaukumi simboliski nozīmē, ka KATRU Cēsu Jaunās skolas bērnu un skolēnu uztveram kā dārgakmeni.

Jau agrīnā vecumā bērni attīsta komunikācijas prasmes un mācās sadarboties. Esam novērojuši, ka lieliska vieta kopīgam mācīšanās procesam ir pirmsskolas rotaļu laukums, kur satiekas visi pirmsskolas bērni un mācās viens no otra. Rudens semestrī būtisku vietu pirmsskolā ieņēma tieši āra aktivitātes, bērni devās pastaigās un pārgājienos, kur ne tikai lieliski pavadīja laiku, bet arī attīstīja sociālās un valodas prasmes, novērojot un sarunājoties par apkārtni pasauli.

Pirmsskolas vides uzlabošanai paveikti vairāki nozīmīgi darbi - pabeigta evakuācijas kāpņu būvniecība, kā arī izremontēta "Pērļu" grupas rotaļu telpa. Izremontētā telpa kalpos kā paraugs tam, kādas mēs gribētu redzēt visu grupu telpas. Ceram, ka vismaz daļēji, kopīgiem spēkiem, mums izdosies nākamajā vasaras brīvlaikā šo ieceri realizēt.

Rudens mēneši iezīmējās arī ar ciešu sadarbību ar vecākiem. Sapulcēs un individuālajās tikšanās reizēs esam saņēmuši vērtīgas idejas, kā pilnveidot mācību procesu.

Novembrī ar kopīgu svētku koncertu godinājām Latviju, uzsverot patriotisma un kultūras nozīmību. Visa skolas saime bija aicināta kopīgi doties Cēsu novada pašvaldības organizētajā Lāčplēša dienas lāpu gājienā.

Šajā semestrī mūsu skolēni piedalījās vairākās novada olimpiādēs, kopīgi piedalījāmies vairākos konkursos un saņēmām balvas. Šoreiz īpaši vēlos izcelt uzvaru Vidzemes plānošanas reģiona un Cēsu novada organizētajā konkursā "Ko celšim galdā skolas pusdienās?" kas deva iespēju trīs mūsu skolas klasēm ciemoties restorānā "Pavāru māja" Līgatnē un baudīt izcilo restorāna ēdienu. Savukārt visas skolas - skolēnu, skolotāju un kopīgās saimes darba rezultāts vainagojās ar balvas saņemšanu Cēsu novada uzņēmēju forumā nominācijā "Novada gada lepnums". Paldies skolas idejas radītājiem, sargātājiem un uzturētājiem!

Decembrī īpašu uzmanību veltām emocionālajai labsajūtai un gada noslēguma aktivitātēm. Skolēni gatavojas Ziemassvētku pasākumiem, kuros viņiem ir iespēja parādīt savas prasmes un radošumu.

Kā noslēdzošie semestra pasākumi gaidāmi Ziemassvētku tirdziņi gan skolā, gan pirmsskolā. Skolā decembrī ir apskatāma Ziemassvētku izstāde, kas ir gandrīz visu skolēnu starpdisciplinārs kopprojekts, kurš tapis mūsu skolotājas Šarlotes un 9. klases skolēnu vadībā.

Skolēni ciemoties restorānā "Pavāru māja" pēc uzvaras konkursā "Ko celšim galdā skolas pusdienās?"

Skolas kopiena pirms došanās lāpu gājienā 11.novembrī

Sandra Lielmeža un Kristīne Pujāte, saņemot balvu "Cēsu novada lepnums"

Cēsu Jaunā skola turpina augt kā kopiena, kur katrs skolēns, skolotājs un skolēna ģimene ir daļa no lielākas misijas – veidot atbildīgus, zinātkārus un radošus nākotnes pilsoņus. Paldies ikvienam, kas palīdz veidot šo skaisto stāstu!

Lai arī nākamajā gadā mums izdodas turpināt atbalstīt vienu otru, būt atvērtiem jaunām idejām un ticēt, ka kopā mēs varam paveikt lielas lietas!

Ar cieņu
Cēsu Jaunās skolas direktore
Kristīne

MŪZIKA MANĀ IKDIENĀ

Mūsu skolā un pirmsskolā ir daudz bērnu un jauniešu, kas dzied un dejo. Mūzikas klausīšanos kā iemīlotu brīvā laika pavadīšanas veidu min teju ikviens. Taču šajā reizē aicinājām daļu no skolēniem, kas spēlē kādu mūzikas instrumentu, padalīties ar savu pieredzi un pārdomām par mūziku viņu ikdienā.

Rūdolfs (4. klases skolnieks) apmeklē Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskolas 3. klasi un apgūst solfedžo un klavierspēli. Rūdolfs uzskata, ka klavieres spēlēt ir diezgan viegli, pats grūtākais, ka sākumā nezina, kā jāliek pirksti. Bet tad, kad to iemācās "vienkārši nevar beigt spēlēt". Rūdolfs arī citiem ieteiktu iemācīties spēlēt klavieres, taču, ja pats nespēlētu klavieres, tad gribētu spēlēt tubu, jo patīk bass un dobjas skaņas. Arī nākotnē puisis plāno turpināt spēlēt klavieres un varētu ar to saistīt arī savu profesiju - varētu būt mūziķis, jo spēlējis daudzos koncertos un eksāmenos. Pēdējā spilgtākā atmiņa - ansamblis ar Liliju, kur četrocīgi spēlēts "Jingle bells". Ikdienā Rūdolfam patīk klausīties latvisku mūziku un "dažādas basa mūzikas". Jautāts, vai mūzika palīdz viņam ikdienā arī citās jomās, Rūdolfs atceras plakātu mūzikas skolā - tur attēlots, kas palīdz apgūt klavierspēli. Tas pats palīdzot arī matemātikā, jo "kaut kas notiek smadzenēs - nezinu kas - bet noteikti kaut kas ļoti foršs". Mūzika Rūdolfam palīdz izpausties, kustēties ritmā. Viņš stāsta: "Spēlējot klavieres ir laba sajūta - īsti nezinu, kā aprakstīt, bet tad varu justies brīvi - izpaust domas un sajūtas".

Aija (4. klases skolniece) jau divus gadus apgūst kokli, kā arī papildus mācās spēlēt klavieres. Aija sākotnēji gribējusi spēlēt arfu, bet šim instrumentam nav bijusi skolotāja un piemeklēts cits stīgu instruments, par kura izvēli Aija kopumā ir priecīga. Vienīgais - pašlaik gribētu izmēģināt kādu citu pulciņu, jo kokle un basketbols aizņem visu Aijas brīvo laiku un noslodze brīžam šķiet pārāk liela. Aija arī nevar izvēlēties, vai svarīgāks ir basketbols, kas labāk patīk tētim, vai kokle, kuru par svarīgāku uzskata mamma, sākot, ka Aijai "rokās ir maģija". Aijai viss padodas viegli, ir muzikālā dzirde un tādēļ kokles spēli pamest nevajadzētu.

Šogad esot īpaši daudz ieskaites un skates, jo notiek gatavošanās nākamā gada Dziesmu svētkiem, uz kuriem vēlme doties ir liela - koncerti un nedēļa Rīgā ir laba motivācija mācīties. Nākotnē, kad būs iegūts diploms, Aija domā, ka kokli spēlēs tikai tajos brīžos, kad viņu aicinās pievienoties kādam īpašam koncertam. Mamma domu, ka Aijai jāklūst par mūzikas skolotāju, Aija vēl apsver - tam vēl esot laiks, pašlaik gribētos izmēģināt ko citu.

Dārta (2. klases skolniece) spēlēt viloli sāka šogad. Grūtākais esot spēlēt lēnām, liels izaicinājums ir arī saklausīt īstās skaņas. Nākotnes profesiju Dārta iespējams saistīs ar mūziku, bet ir arī citas vēlnes - kļūt par zobārsti, arheologi. Katrā ziņā vijoles spēle noteikti noderēs ikvienā profesijā - piemēram, ja kā arheoloģe Dārta izraktu kādu instrumentu, varētu to atpazīt, kā arī viņai būs ļoti satrenēti pirksti, kas nāks par labu gan zobārsta, gan arheologa, gan jebkurā citā profesijā. Tādēļ Dārta ieteiktu jebkuram bērnam apgūt kādu mūzikas instrumentu.

Laima Anna (4. klases skolniece) spēlē vijoli, kas, viņasprāt, ir gan grūti, gan viegli. Grūti, jo "ne vienmēr klausu roka", taču Laima daudz vingrinās - 40 minūtes darba dienās un divreiz ilgāk brīvdienās. Kā izņēmumu Laima atceras reizi, kad mamma un tētis nav bijuši mājās un spēlēt tajā brīdī licies ļoti garlaicīgi - tad spēlētas tik 15 minūtes. Laima uzstājusies vairākos konkursos - pagājušajā gadā iegūta 3. vieta vijolspēles konkursā un 2. vieta klavierspēles konkursā. Ar prieku Laima stāsta par Suzuki metodi, kuras ietvaros gaida 4. grāmatas koncertu un Suzuki vasaras nometni. Šobrīd Laima daudz klausās Ziemassvētku dziesmas. Nākotnē Laima vēlas kļūt par arhitekti vai grafisko dizaineri, bet divas reizes gadā varētu spēlēt arī vijoli vai klavieres - piemēram, valsī, ko pašlaik apgūst. Laimas iedvesmotas, klavieres gribētu iemācīties arī viņas draudzenes, tikai skolotājai esot jāatrod laiks.

Rūdolfs Dambis

Aija Skutele

Dārta Druke

Laima Anna Urive - Espinosa

Laura Elza (no pirmsskolas Dimantu grupas) spēlēja čellu. Gan ar viņas, gan māsas Laimas Annas pieredzi un ģimenes viedokli par mūziku kopumā dalās Lauras un Laimas mamma **Ilze Maldupa**.

"Laura saka, ka viņa noteikti ieteiktu arī citiem bērniem spēlēt kādu mūzikas instrumentu - varbūt ģitāru, varbūt klavieres, bet varbūt arī čellu un vijoli, ko spēlēja Laura pati.

Mūsu ģimenē bijām vienojušies, ka bērni spēlēs kādu mūzikas instrumentu. Ne tikai, lai būtu mūzikālā vidē, bet arī, lai iemācītos plānot savu laiku, būt drošām uzstājoties, lai iegūtu draugus, kuri arī augs mūzikālā vidē un lai iegūtu vairākus rīkus, ar ko sev palīdzēt emocionālos dzīves brīžos.

Vecākajai mātai Laimai četru gadu vecumā radās interese par vijoli. Uzreiz iegādājāmies instrumentu, lai radītu vidi, kurā atbalstīt, ja interese nepazudīs, bet neatradām skolotāju, kas būtu palīdzējis atbilstoši vecumam iepazīstināt ar vijoles spēli. Tomēr, dažādu sakrītību rezultātā, septiņu gadu vecumā Laima uzsāka vijoles spēles apmācību. Tajā laikā Laurai bija četri un apsvēram iespēju, ka viņa kādreiz varētu spēlēt flautu. Tomēr, kad Laura izdzirdēja čella skaņas, viņa nebeidza taujāt, kad varēs sākt spēlēt tieši čellu. Tā piecu gadu vecumā viņa uzsāka čella apmācību pie Suzuki metodes skolotājas Sallijas Bankevicās Jelgavā. Tā kā dzīvojam Cēsīs, loģistiski nebija viegli regulāri apmeklēt nodarbības, bet viņa mums iemācīja galveno - jāspēlē katru dienu. Un patiesi, kaut vai 5-10 minūtes, bet, agrīni sākot, tas ir pietiekami, lai bērnam interese par spēlēšanu tikai pieaugtu.

Viens no būtiskiem faktoriem, lai bērnam instrumenta spēle sagādātu prieku, ir parūpēties par to, lai viņš gūst panākumus - mazas uzvaras, arvien jaunas melodijas, iespēju spēlēt kopā ar citiem, spēlēt klavieru pavadījumā. Un šajā uzdevumā galvenā loma ir vecākiem. Ja bērns tiešām katru dienu spēlē, panākumi ir neizbēgami, līdz ar to arī motivācija pieaug, un bērns labprāt pats katru dienu spēlē izvēlēto instrumentu.

Jūs jautājat, ko mūzika dod un ko paņem, bet, ja mūzika patīk, domāju, ka nekas nav par grūtu un nav nekādu zaudējumu. Jā, ir jāplāno vismaz pāris stundas katru dienu, ja mājās divi bērni, kas katrs spēlē divus mūzikas instrumentus. Regulāri ir koncerti, kopā spēlēšanas, kas var būt citās pilsētās. Brīvdienu plāni mēdz būt atkarīgi no mūzikas skolotāju plāniem, bet tā ir arī ļoti saturīga vakaru un brīvdienu pavadīšana - ģimenes laiks, emocijas, iespēja būt klāt bērniem panākumos un arī tad, ja jāuzmundrina. Neizstrūkstošas ir arī skaistas kleitas, puķes, dāvanas un kafējnicu apmeklējumi pēc koncertiem.

Laura Elza Urive-Espinosa

Lielākais līdzšinējais piedzīvojums bija spēlēšana Melo-M megaorķestrī kopā ar vairāk kā 130 citiem čellistiem, kur Laura bija jaunākā dalībniece. Katru dienu spēlējot vidēji 1-2 stundas, mēneša laikā viņa iemācījās 19 rokdziesmas un tās izpildīja, uz skatuves vienā dienā nospēlējot divos koncertos - katrs divarpus stundu garš.

Pierasts domāt, ka sešgadīgam bērnam spēja koncentrēties ir ierobežota, bet mūzika var visu - ja ir motivācija, bērna spējas ir neizmērāmas! Kopš septembra Laura ir sākusī lēnām apgūt arī klavierspēli un sapņo par bungām un ērģelēm.

Laima Anna un Laura Elza

Nākotnes plānu mums nav, bet atbalstīsim meitas mūzikā, cik vien varēsim. Ja viņas izvēlēties turpināt mūzikas gaitas profesionāli, tā būs tikai viņu izvēle, bet zinu, ka būšu pietiekami atbalstījusi no maza vecuma. Galvenais, lai mūzika paliek klātesoša, lai viņas var gan vienatnē, gan ar draugiem radīt ko skaistu dvēselei. Varbūt vajadzēs mazāk psihologa pakalpojumu :) Es patiesi ticu, ka mūzika no agra vecuma ir investīcija mentālajā un, līdz ar to, arī fiziskajā veselībā. Līdzīgi kā labs uzturs, arī mūzika cilvēka organismam ir vitāli svarīga."

Jautājam arī pamatskolas mūzikas skolotājai Elītai Tomsonei par to, ko mūzika, viņasprāt, sniedz mums ikdienā.

"Mūzika - tā ir bērnu intelektuālās un emocionālās attīstības pamats. Mūzika attīsta ritma izjūtu, koordināciju, radošumu. Mūzika veido pozitīvu, radošu vidi, vecina sadarbību, jo mērķis ir viens - izpaust savu mīlestību pret mūziku. Mūzikas nodarbības veidojas uzstāšanās pieredze, tās sniedz iespēju atpažīt mūzikas instrumentus un apgūt to spēli. Ikviens, atbilstoši savām vēlmēm un iespējam, mūziku var klausīties, dziedāt, spēlēt, komponēt, improvizēt. Skolēni, kuriem citi mācību priekšmeti sagādā dažādus izaicinājumus, tieši mūzikā var izpausties un stiprināt pašapziņu.

Savukārt pieaugušajiem mūzika var kalpot par mīlestības valodu, kad ar vārdiem nepietiek. Mūzika veido dažādas skaņas un vibrācijas, kuras izsauc spēcīgu labsajūtu. Tā aktivizē enerģiju vai tieši pretēji, nomierina un relaksē. Tīri praktiski - mūzika var kļūt arī par kopā pavadītu laiku, piemēram, apmeklējot kādu koncertu!"

MAIZE, KŪKAS UN CILVĒKI

Francisco nāk no saulainās Kolumbijas, bet Latviju sauc par savām mājām. Francisco ir spāņu valodas pasniedzējs gan bērniem, gan pieaugušajiem. Arī mūsu skolas skolēni, pateicoties mūsu sadarbībai ar Valodu un kultūras centru "Sparrow", ik pa laikam sastop Francisco gan attālināti, gan tepat uz vietas, Cēsis mācību stundu ietvaros. Aicinājām Francisco pastāstīt, kā viņš iepazinies Latviju, kas kopš šī laika mainījies un kādas ir viņa domas par Cēsu Jauno skolu.

Francisko par sevi stāsta: "Es esmu Francisco Corredor, esmu dzimis Bogotā - Kolumbijā 1988. gadā. Pašlaik esmu spāņu valodas skolotājs Vācijā, kā arī pasniedzu privātas tiešsaistes un klātienes nodarbības Latvijā. Tomēr es ne vienmēr esmu bijis skolotājs, mana dzīve ir bijusi nemitīgā kustībā, un es vienkārši esmu spējis pielāgoties apstākļiem. Agrāk biju diplomāts un strādāju starptautiskās kultūras sadarbības nodaļā - biju kā tilts starp kultūrām.

Man patīk fotografēt, skriet un, esot mājās, klausīties ierakstus un kompaktdiskus.

Cik ilgas ir Tavas attiecības ar Latviju un kā tās sākās?

Tāpat kā visi laimīgie stāsti manā dzīvē, Latvija - tas bija sapnis, ko izraisīja virkne negaidītu notikumu. Kad man bija 7 gadi, es uzzināju par šo valsti no dejotāja Mihaila Barišņikova un filmas "Pusnakts saule". Filma un Barišņikova sniegums atstāja nospiedumus manā dzīvē uz visiem laikiem, es vienmēr esmu gribējis dejot kā viņš, lai gan nekad neesmu mēģinājis.

Šī apbrīna lika man pētīt informāciju par viņu enciklopēdijā, un Rīga tika minēta kā Barišņikova dzimtene. Tā bija ļaunuma sakne (smejas). Mana interese ar laiku izdzīsa, tomēr 2019. gadā Ryanair dēļ (35 eiro biļete turp un atpakaļ) es nolēmu īstenot savu sapni - uzzināt vairāk par šo valsti.

Kāds bija Tavs pirmais iespaids par mūsu valsti?

10. martā pulksten 12 pēcpusdienā ieradās pelēkajā, aukstajā un puteklainajā Stabu ielā. Pirms plānoju bēgšanu, nodomāju: "neesi aizspriedumains, vienkārši izbaudi mirkli!" Un tā tas bija - ēdiens, cilvēku laipnība, pilsētas skaistums, pati dzīve... Tā radās šī mīlas dēka..... Pēc 5 gadiem un vairāk nekā 11 apmeklējumiem es varu teikt, ka šis ir manas mājas. Latvijā es jūtu sevi, ar visiem saviem defektiem, man nav tikai jāizliekas, ka esmu. Es biju zaudējis šo sajūtu kopš 2013. gada, kad sāku ceļot pa pasauli, lai atrastu sevi vai varbūt pazaudētu savu būtību. Varbūt tas ir tas, kas man Latvijā patīk visvairāk - es šeit atrodu visu, kas man nozīmē ko skaistu un cilvēcīgu. Tas nav ideāls, bet tāds neesmu arī es.

Nosauc trīs lietas, kas Tev šeit patīk visvairāk!

Man ir ļoti grūti pateikt, kas konkrēti man Latvijā patīk. Es domāju, ka man visvairāk patīk tas, ka es šeit esmu laimīgs... Ja godīgi, es vēl neesmu spējis atrast atbildi sev pats.

Es varu jums pateikt, ko es šeit noteikti mīlu: maizi, kūkas un cilvēkus.

Un kā ar mūsu skolu - kādi bija Tavi pirmie iespaidi un vai tie ir laika gaitā mainījušies?

Mana ārkārtējā vajadzība zināt, vai Latvija ir patiesa mīlestība, lika man ceļot pa visu valsti un pavisam negaidīti man bija iespēja iepazīties ar Cēsu Jauno skolu. Mans iespaids līdz pat šim brīdim ir nemainīgi pozitīvs.

Cēsu Jaunā skola atspoguļo to, kas es biju/esmu un manu dzīvi Vācijā. Tur viss ir moderns, jauns un liels, bet tam nav būtības, ir tikai tukšums.

Kā Tu raksturotu skolēnus un skolotājus, ko esi šeit satīcis?

Redzot, kā mani Latvijas kolēģi strādā ar sirdi, veido super interesantus projektus, pasniedz skolēniem maltītes, uzkopj klases, cenšas nodrošināt labu darba vidi, neskatoties uz grūtībām, parādīja man pazemību, kas nepieciešama, lai kļūtu par skolotāju. Tas ir darbs cilvēkiem ar mīlestību un uzticību, un to es redzu CJS.

Vai esi pamanījis atšķirības izglītības sistēmā Latvijā un citās valstīs, ar ko bijusi saskare?

Attiecībā uz dažādām izglītības sistēmām, kuras savā starptautiskajā pieredzē esmu pieredzējis, uzskatu, ka sistēmas ir līdzīgas, atšķirība ir indivīdu spēks un pārliecība darīt darbu. Šajā ziņā mans iespaids, kā jau iepriekš teicu, attiecībā uz CJS, ir ļoti pozitīvs.

Tā kā šis avīzes numurs ir veltīts mūzikas tēmai, lūdzu, padalies, kas ir Tavš iemīlotākais izpildītājs vai dziesma

Mūzika ir būtiska daļa no maniem mācīšanas, dzīvošanas un pastāvēšanas veidiem. Man patīk daudz mūzikas (es joprojām pērku kompaktdiskus), bet, ja man būtu jāizvēlas trīs mākslinieki, kuriem ir bijusi spēcīga ietekme uz manu dzīvi līdz šai dienai, tie būtu: *Little Richard*, mans varonis, mans lielais varonis, mana iedvesma, mana drosme un dzīves jēga. David Bowie, kurš man ir lielisks *Little Richard* mantojuma radītājs un turpinātājs, un visbeidzot *Dolly Parton*. Dziesma, kuru es mīlu no viņas un kas man atgādina par dažām lietām manā dzīvē, ir brīnišķīgais "My coat of many colors".

Tu saki, ka mūzika ir būtiska Tavas mācīšanas sastāvdaļa. Kas ir citas pamata lietas, kas Tev svarīgas kā skolotājam?

Mūzika man ir ļoti svarīga, mācot valodu, jo tas ir starpkultūru kanāls, lai izprastu valsts un sabiedrības sociālo dinamiku, valodas lietojums ir tikai kanāls, galvenais mērķis ir pazīt un atpazīt citus.

Turklāt mūzika ir brīnišķīgs līdzeklis, lai atpazītu sevi iepriekš nezināmā kultūrā. Vakar es klausījos Senegālas Baobaba orķestra kompaktdisku "Made in Dakar", un tas bija brīnišķīgs ceļojums caur manu aizspriedumu un nosacīto ideju par valsti slēpto pusi. Vakar es uzzināju jaunu Senegālas šķautni, vakar es tur nonācu.

Es ticu, ka mēs, skolotāji, esam upes nemitīgā kustībā. Neizsmelamā vajadzība mācīties, saprast otru un mīlēt ļauj mums plūst un veikt savu uzdevumu pēc iespējas cienīgākā veidā.

Pastāvīgā kustība, jaunie jautājumi, kas prasa jaunas atbildes, un mūsu apņēmība dot visu iespējamo ļauj mums turpināt bez stagnācijas, jo tāpat kā ūdens, kas stagnē, ja mēs apstāsimies vai uzskatīsim, ka tas, ko mēs darām, ir pietiekami, mēs izzūsim un mūsu būtība pazudīs.

Vai, Tavuprāt, spāņu valodu ir grūti iemācīties? Un kāda Tev šķiet latviešu valoda?

Es uzskatu, ka spāņu un latviešu valoda var būt tikpat sarežģīta, cik viegla, tāpat esmu pārliecināts, ka ir jāmācās ar nolūku augt, nevis ar mērķi kaut ko iekļaut kontrolesarakstā. Valodas, ja jūs tās izdzīvojat ar intensitāti, apbrīnu un dziļu vēlmi sazināties, jums vienmēr būs brīnišķīga pieredze!

Francisco vēlējums lasītājiem svētkos: *Para todos los lectores quisiera desearles 3 cosas para esta navidad y este nuevo año: Mucho amor, momentos felices para recordar y, por último, que aprendan español. LA LENGUA DEL MUNDO.*

AR ATVĒRTU SIRDĪ UN MĪLESTĪBU

Kad tad iepazīt un iemīlēt mūziku, ja ne bērniņā?! Mūsu mazākie bērni jeb pirmsskolēni ir laimīgi to darīt kopā ar mūzikas skolotāju levu Kalniņu. Bez mūzikas nav iedomājama ne tikai pirmsskolas ikdiena, bet arī liela daļa pirmsskolā svinēto svētku. Aicinājām levu uz sarunu par to, kā viņa nokļuvusi bērnu dārzā, kādas viņa veido savas mūzikas nodarbības un kādus principus ievēro ne tikai tajās, bet dzīvē un ikvienās savstarpējās attiecībās kopumā.

Kā savu pirmo nopietno darba pieredzi leva min "Impro", kur kā tūrisma gids apceļojusi pasauli kopā ar skolēnu grupām. Tā bija pirmā profesionālā saskare ar jauniešiem un arī brīdis, kad leva sapratusi, ka viņai izdodas atrast kopīgu valodu ar bērniem, pieeju katram no viņiem un to, ka "lielākie klases delveri izrādās ir foršākie čalīši". Tālāk ceļi veda uz Cēsu pili, ar kuru kopā pavadīti 20 gadi (un kopīgais stāsts turpinās arī pašlaik). Tur plašo pienākumu starpā ietilpa arī piedāvājumu veidošana mazākiem un lielākiem bērniem. leva atceras, ka labprāt vadīja darbošanos arī pati, redzot, cik bērni ir atvērti, gatavi uzņemt, un kāds gandarījums rodas no abpusējās sadarbības.

Brīdī, kad saprasts, ka pienācis laiks dzīvē ko mainīt, pavišam netīši, skatoties darba sludinājumus Cēsīs, leva ieraudzīja pedagoga palīga vakanci mūsu skoliņā, kas kopumā levai bijusi jau pazīstama, jo pašas bērni mācījušies "lielajā skolā". Izrādās jau sen atpakaļ, zinot skolas pieeju un vidi, levai bijusi ideja par kādu projektu, darbojoties šeit ar pašiem mazākajiem skolēniem jeb pirmsskolēniem.

Tālāk notikumi kā kamolītis tinās uz priekšu un pēc mirkļa un vairākām veiksmīgām sakrītībām, leva atpazina vietā, kur pašlaik liekas, ka pavadītis tik ilgs laiks, lai justos kā mājās, bet tik īss, lai nekas nebūtu vēl apnicis, un katra diena būtu kā jauns atklājums. Pirmais pusgads pagāja kā absolūta eiforija: "nespēju aptvert, ka tas ir legāli un par to maksā naudu," tā smejojot stāsta leva, papildinot, ka tikai pēc cita veida pieredzes iespējams novērtēt, ka katru dienu iespējams doties pastaigā, krāsot, atpūsties dienas vidū un piedzīvot pilnīgi neticamu lietu - atvaļinājumu vasarā, pēc kura no sirds gribas atgriezties pie bērniem, kas pa vasaru izauguši un mainījušies. "Vēl joprojām viss ir ļoti ļoti jauki," atklāj leva, kas pašlaik ir gan pedagoga palīgs, gan mūzikas skolotāja visu vecumu grupām, un katrā no šīm lomām sevi var izpaust pilnīgi atšķirīgi.

Paralēli turpinās projekti pilī, kur daļa no tiem labprāt "levai seko" un piedalās arī skoliņas ģimenes. leva paspēj arī vadīt folkloras kopu Liepā un dziedāt kori, kas kā sens sapnis piepildījies reizē ar darbu pirmsskolā.

Tas, ka jomas ir tik daudz un dažādas, dod iespēju katrā kaut ko iegūt, kaut ko no sevis atstāt. "Sobrīd bērni un mūzika noteikti ir jomas, kas ņēmušas virsroku manā ikdienā, un tas ir fantastiski". Kad nepieciešams klusums un vienatne, leva liek lietā no tēta, rotkaļa Daumanta Kalniņa, apgūtās prasmes seno latgaļu rotu atdarinājumu gatavošanā. "Darbnīcas klusumā vienatnē, kaļot, vilējot, redzot, kā metāla gabals manās rokās kļūst par spožu, skaistu gredzentiņu vai saktiņu, "uzlādēju baterijas", kad tās patukšojušās no aktīvas sociālās dzīves."

Kas ir tas, uz ko uzsvāru liek leva savās mūzikas nodarbībās? "Cenšos strādāt ar mūsu folkloras mantojumu, jo tā ir mana absolūta pārliecība, ka maza bērna valodas, ritma izjūtas, muzikālās dzirdes attīstībai nav nekas labāks. Tās ir lietas, kas gadu simtiem atsijājušās, un palicis pats labākais un noderīgākais." Skaitāmpanti, ucināmās dziesmiņas, rotaļas - šīs lietas leva dēvē par dārgumu lādi, kur atrast visām vecuma grupām interesantas, noderīgas, jautras aktivitātes, kurās piedalīties vēlas ikviens.

Ar to viss nebeidzas, jo mūzikas pasaule ir ārkārtīgi plaša. Tieši to levas cenšas parādīt - cik mūzika var būt dažāda. Levas vēlme ir, lai bērni, kas kopā ar viņu mācās mūziku, zina, ka viņiem ir iespēja aiziet uz operu, lai tā pēc gadiem nav viņiem sveša pasaule. Mūzikas nodarbībās bērni daudz klausās klasisko mūziku, pie kuras var arī dejot, zīmēt, sist līdzīgu ritmu. Tāpat bērniem ir lieliska iespēja iepazīt dažādus mūzikas instrumentus, kuri daudz gadu laikā nokļuvuši levas kolekcijā. Bērni var instrumentus apskatīt, aptausīt, izmēģināt. Pūšamie ragi, dūdas, citoles - tie ir daži no instrumentiem, kurus zina mūsu bērni, bet, ļoti iespējams, nezina vecāki. Visi vecāki un bērni savukārt zina, kas ir klavieres, bet izjaukt tās un noskaidrot "kas lācītim vēderā" - šāda iespēja ir tikai tiem, kas pie levas mācās mūziku. Neizpaliek ritmizēšana, solfedžo apgūšana, mūzikas teorija, bet pāri visam levas mērķis ir iedot bērniem sajūtu, ka mūzika var sniegt prieku jebkādā tās izpausmes veidā. Mūzika ir milzīgs resurss katram priekš sevis un liela bagātība, nevis kaut kas grūts, smags un sarežģīts.

Ir laba sajūta par bērnu atgriezenisko saiti dažādos līmeņos - gan uzreiz, kad bērni nāk uz nodarbībām, zinot, kurās rotaļās vēlas iet, gan dzirdot, kā skan dziesmas, kad bērni pa kāpnēm dodas pusdienās. Tāpat liels "paldies" sakāms vecākiem, kas savu "paldies" nodod atpakaļ - nereti bērni, kas nodarbībās tikai sēž un klausās, mājās rīko koncertus ik vakaru. Pedagogiem ir svarīgi to zināt!

Vai ir kas tāds, kas pārsteidz pēc visiem gadiem, kas strādāti ar bērniem? "Tas, ka viņi ir tik jauki, "atzīst leva "varbūt tas arī nav gluži pārsteigums, bet dod siltu sajūtu noteikti. Kad man jautā, no kurienes man tik liela pacietība, es, pirmkārt, atbildu pati sev - kādas ir manas gaidas no bērna?! Ja es saprotu, ka bērns ir bērns - vēl diezgan balta lapa ar mazu pieredzi, vienīgais, kas ir jādara - jāatrod veids, kā interpretēt, iedot to, ko vēlos bērnam iedot. Ja kaut kas "nestrādā", ja mani nesadzird, ļoti reti tā ir bērna vaina - instrumenti ir pieaugušā rokās. Ja kaut kur var zaudēt pacietību, tad drīzāk ar pieaugušajiem, kuriem ir visas iespējas un visi instrumenti. Viens no maniem pēdējā laika atklājumiem, ka viss ir atkarīgs no interpretācijas - mēs zinām, ko gribam pateikt, bet jautājums, kādā veidā to izdarām. Jebko var pateikt tā, ka negribas klausīties, vai tā, ka mani sadzird un rodas abpusēja sapratne." Strādāt ar bērniem ir atbildība, ko pedagogi ir izvēlējušies, tādēļ attīstīt savu emocionālo inteligenci ir ikviena skolotāja nepieciešamība. "Atrast to, kas man patīk mūsu attiecībās, mūsu komunikācijā," - tas ir levas ieteikts rīks, lai pārslēgtu sevi no komunikācijas, kas vērsta uz konfliktu. Lai tās lietas, kas neizdodas un kas kaitina pārvērstu pozitīvā un cieņpilnā sadarbībā, nepieciešama tikai vēlme strādāt pašam ar sevi. Cieņpilnas attiecības, mīlestība - tās, levasprāt, ir pamata vērtības ikvienā lietā: "Ja Tu iesi ar atvērtu sirdi un mīlēsi to, ko Tu dari, tad viss izdosies!"

Dalībnieki mūsu pirmsskolas svētkos nereti piedzīvo kopīgas rotaļas, dejas, dziesmas, kur aktīvi dalību ņem gan lieli, gan mazi - bērni ved rotaļās vecākus, un vecāki atvērtām sirdīm mācās jaunas vai sen aizmirstas spēles. Kā panākt šādus - patiesi sirsnīgus svētkus - uz šo jautājumu šķiet, ka atbildes saņemtas jau iepriekš sarunā. "Mēs vienkārši un patiesi darbojamies kopā," atklāj leva. Arī svētkos ne viss ir tieši tā, kā ieplānots pirms tam, arī šeit jāpieņem situācija un jāpielāgojas apstākļiem, pirms tam neveidojot ekspektācijas par "perfektiem", svētkiem. Arī pirmsskolas ikdienā un svētkos bez vecāku dalības, svarīga visas komandas dalība - levas novērtē, cik aizrautīgi šogad darbojās visi pedagogi Rudenājos, kā vecākie bērni devās ciemos pie mazajiem Mārtiņos - kā visi mācās viens no otra visos līmeņos.

Stāstot, kā dzimusi ideja par "Folkloras skoliņu", leva atceras, ka pirms vairākiem gadiem, kad mazi bijuši pašas bērni, noritējusi saruna ar skolas dibinātāju Valdu, kuras bērni bijuši līdzīgi vecumā. Abas, sēžot uz pils mūra, sapņojušas par šādu projektu, kur bērniem nodot bagātīgo latviešu kultūras mantojumu caur prieka prizmu. Pašlaik, kad projekts īstenojies, uzstādījums nav mainījies - nodot mantojumu bērniem piemērotā veidā caur dažādību - spēlēm, dziesmām, rotaļām, pasakām, veidošanu. "Folkloras skoliņā" tiekas bērni un viņu vecāki - tas ir viens no uzstādījumiem tieši bērnu dēļ - leva redz, cik svarīgs ir šis laiks mammas klēpī, kopā veidojot kādu rokdarbu vai izdejojot danci. Šādi sanāk, ka kultūras mantojums nonāk pie bērna līdzīgi kā tas bijis senos laikos - no vecāka. Leva nodod zināšanas vecāku rokās, vecāki - saviem bērniem. Laipni gaidītas "Folkloras skoliņā" ir gan ģimenes, kas bijušas saistītas ar folkloru pirms tam, gan tās, kam šī ir pirmā pieredze.

Līdzīgi kā ar operu, levas vēlme ir, lai arī folkloras bērnam nav sveša, lai tas turpmāk ir kaut kas piedzīvots, sajūsts un pazīstams.

YOU MAY SAY I'M A DREAMER, BUT I'M NOT THE ONLY ONE*

Viens no pirmā pusgada starppriekšmetu projektiem saistīts ar mūziku cik cieši vien iespējams. 5. un 6. klase angļu valodas, mūzikas un dizaina ietvaros pētīja slavenos "Bītlus"**. Vai tas bija vienkārši gan skolotājiem, gan skolēniem? Nē! Vai tas bija aizraujoši? Noteikti jā! Un ne tikai visvairāk iesaistītajiem skolēniem, bet arī visiem pārējiem skolas jauniešiem, kas varēja dziedāt līdz "Bītlu" karaokes pasākumā, apskatīt mākslas darbus, kas tapuši no platēm, izziņošus plakātus un iejusties "Bītlu" tēlā svaigi tapušajā foto stendā.

Par to, kā radusies projekta ideja, kā tā attīstījies tālāk un kur vēl ir iespējas tās turpinājumam, stāsta angļu valodas skolotāja un klašu audzinātāja Jolanta Briša, dizaina un tehnoloģiju skolotāja Šarlote Baškevica un mūzikas skolotāja Elita Tomsone.

Jolanta Briša

Šarlote Baškevica

Elita Tomsone

Projekta idejas autore ir Jolanta, kura mācību gadā pašā sākumā uzrunāja kolēģes Šarloti un Elitu, zinot, ka sadarbības idejai gūs atbalstu. Kādēļ šāda doma ienāca prātā? Jolanta stāsta par sarunu ar savu skolnieku Martinu, kurš pagājušā mācību gadā atbraucis no Londonas ar svaigām zināšanām un interesi par grupu. "Martin, es Tev apsolu - nākamgad mācīsimies par Bītlu", tā solījusi Jolanta un savu solījumu nav aizmirsusi. Jau augustā tapa skaidrs, kādas apgūstamās prasmes iekļaut un kā kvalitatīvi iekļaut projektā apgūstamajā saturā katrā no priekšmetiem.

Pati Jolanta gan atzīst, ka brīžiem projekts bijis grūtāks nekā gaidīts, un bijuši mirklī, kad gribējies "nolaist spārnus", taču tieši kolēģes ar savu mieru un pārliecību nav ļāvušas padoties. "Tikai strādājot kopā, iespējams realizēt šādas idejas", atzīst Jolanta un kolēģes viņai piekrist. Arī Šarlote secina, ka viegli nav gājis, jo, lai arī tēma likusies aizraujoša jau augustā, runāt par to, kas nav paša piedzīvots, ir liels izaicinājums. Arī bērni jūt, ja pedagogs nav līdz galam "speciālists" šajā jomā.

Par spīti tam vai arī tieši tādēļ, visi kopā pamatīgi "gājuši dziļumā" - pētīta politiskā situācija, sabiedrības noskaņojums 60-tajos gados, noskaidrots, kas ir miera simbols, kā tas radies, ko paudusi hipiju kustība. Bērniem liels atklājums bijis, ka hipijs nav tikai vienas dienas izvēlēts ģērbšanās stils. Tāpat paši skolēni secinājuši, ka var vilkt paralēles politiskajai situācijai pirms 60 gadiem, kad risinājās Vjetnamas karš, un mūsdienu notikumiem pasaulē.

Pētot saukļus uz karogiem, 5. klase meklējusi savu saukli un nonākuši līdz versijai "Brīvība mūsos", kas tagad lepni rotā pašu šūto karogu. Vai to bijis viegli uzšūt? Arī nē - jāskicē, jāzīmē, daudzas stundas jāšuj - iespējams, ka process kādam apņika ātrāk nekā citam, bet arī atbildība pabeigt kopīgo darbu līdz galam ir "brīvība mūsos".

Tikmēr 6.klase veidoja "Bītlu" fotostendu - pētīja apģērbus, aksesuārus, pat pozas, kādās mēdza fotogrāfēt "Bītlu". Visiem darbiem fonā vienmēr skanēja "Bītlu" radītā mūzika.

Ko vēl iespējams apgūt šāda projekta ietvaros? Visu, kas nepieciešams mācību programmas ietvaros - šūšanu ar šujmašīnu, informācijas meklēšanu, apkopošanu, klausīšanās un prezentēšanas prasmes, skices palielināšanu mērogā un pārvešanu uz auduma, sadarbības prasmes klasesbiedru starpā, dziedāšanu - tā ir tikai daļa no tehnikām un prasmēm, ko apguva un trenēja skolēni. Un, kā izrādās, daudz jaunas informācijas un zināšanu ieguva ne tikai bērni, bet arī pedagogi - piemēram, Jolanta kopā ar bērniem uzzināja, cik daudz un dažādas atziņas un mūsdienās aktuālas frāzes saglabājušās no Lenona un Makartnija, bet Elita uzzināja, ka Londonas tūres laikā iespējams apskatīt statuju, kur redzami "Bītlī" šķērsojot ielu. Kopā ar Elitu bērni diskutējuši arī par to, kas notiek, ja nevar sadalīt slavu un rodas domstarpības, kurš tad ir slavenāks.

Projekta noslēgums - Bītlu karaokes pasākums. Pasākums, kur no sirds dziedāja gan projektā iesaistītie, gan pavisam nejausi skolas hallē nonākušie - piemēram, 9. klases skolēni, kas, nākot no pusdienām pie mikrofoniem "aizkērušies" uz pusstundu. Taču vieni no lielākajiem projekta "vaininiekiem" - 5. klase uz pasākumu nemaz nav ieradušies. Vai nākamajā reizē to organizēt kā obligāti apmeklējamu un nedaudz pamudināt jauniešus vai priecāties, ka tie, kas ieradušies, ir ieradušies no sirds - par to vēl laiks līdz nākamajai karaokei padomāt. Pedagogi ir pārliecināti, ka jaunieši, kas ieguvuši tik daudz jaunu zināšanu no filmām, intervijām, rakstiem, vecāku stāstiem un citu klasesbiedru uzzinātā, noteikti ir ieguvēji. Lai arī daļa informācijas piemirsīsies, nākamajā reizē, dodoties uz Londonu vai Liverpooli, jaunieši ģimenei noteikti varēs pastāstīt, ka tieši šeit radušies slavenie "Bītlī" un kopā nodziedāt kādu no lipīgajām "Bītlu" dziesmām. Ar patiesu "brīvību mūsos"!

* "Tu vari teikt, ka es esmu sapņotājs, bet es neesmu vienīgais" - fragments no "The Beatles" dziesmas "Imagine".

** Mūzikas grupa no Liverpoolus "The Beatles".

MAN IR SVARĪGI, LAI TEV SANĀK!

Aizvadītais mācību gads noslēdzās ar iepriecinošiem rezultātiem ne tikai vērtējot katra skolēna individuālo progresu, bet arī ar gandarījumu par augstajiem eksāmenu rādītājiem Cēsu un visas Latvijas mērogā gan 9., gan 12.klašu grupā.

Daloties pieredzē ar citiem Cēsu novada skolu direktoriem, mūsu direktore Kristīne Pujāte uzsvēra, ka eksāmenu rezultāti nekad nav bijis mūsu skolas pašmērķis. Galvenā uzmanība joprojām tiek pievērsta katra skolēna mācību progresam pašam pret sevi. Šī individuālā pieeja katram bērnam, sadarbība pedagogu, ģimeņu un pašu jauniešu starpā noteikti palīdzēja sasniegt konkurētspējīgos rezultātus.

Veiksme vai likumsakarība, pamatīga mācīšanās pirms eksāmeņiem vai ilgstošs mācību process - par to, kādi iemesli ir šiem sasniegumiem, viedoklī dalās skolotāji **Una Dreiblate**, **Ieva Zole** un **Roberts Skutelis**.

Visi pedagogi ir vienprāt, ka eksāmeņi būtībā nepārbauda zināšanas matemātikā, latviešu vai angļu valodā, bet jaunieša spēju domāt - uztvert, saprast, analizēt un izteikt savu viedokli.

Roberts: Pirmkārt, vislielākais paldies par rezultātiem būtu sakāms pašiem pirmajiem skolotājiem, kas ielikuši labu pamatu. Otrs - starpdisciplināritāte - tas, ka skolēns māc uzrakstīt teikumu gramatiski pareizi vēl nenozīmē, ka viņam ir par ko rakstīt. Tātad - piemēram, angļu valodas eksāmens nepārbauda to, cik labi skolēns pārzina gramatikas likumus, bet to, vai un cik skolēns ir spējīgs domāt.

Una: Mēs pievēršam uzmanību, lai mācību process notiek visu laiku. Mācību priekšmeti viens otru neizslēdz. Mēs veidojam mācību procesu tā, lai apgūstamās prasmes tiktu attīstītas vairākos priekšmetos. Piemēram, latviešu valoda nesākas un nebeidzas noteiktā stundā vai kabinetā - teksts ir visur - tas jāizlasa, jāizprot, jāuzraksta. Ļoti palīdz projekti - piem., "Gada grāmata", ko 9. klases jaunieši veidoja visu gadu - rakstīja, laboja savus tekstus, kopā praktizēja apgūto. Kopā praktizēšana nedaudz piespiež (vislabākajā nozīmē) - darot visiem kopā, nav iespēju nedarīt.

Una Dreiblate, 7. klases skolotāja, dabaszinību, inženierzinību, sociālo zinību, ģeogrāfijas skolotāja

Roberts Skutelis, angļu valodas skolotājs

Ieva Zole, latviešu valodas un literatūras skolotāja

leva: CJS skolēni mācās nevis pārbaudes darbiem, bet ir mācīšanās procesā nepārtraukti, ņemot pretī visu, ko tiem piedāvā. Gan skolēniem, gan skolotājiem skolas diena nav smags darbs, mēs kopīgi baudām procesu, jo tas ir jēgpilns un saprotams. Šeit valda droša, brīva un mierīga vide, kas veicina mācīšanos visos līmeņos. Noteikti paldies sakāms arī burvju četrstūrim - skolēnam, vecākiem, priekšmeta skolotājam un audzinātājam.

Roberts: Pedagogam ir svarīgi pašam sev pajautāt - kāds ir mans mērķis kā skolotājam - iemācīt savu priekšmetu vai iemācīt domāt, būt kritiskiem. Priekšmetā apgūstamo savukārt iemāca caur to. Kā piemēru varu minēt angļu valodas runāšanas eksāmenu - 20 minūtes sagatavošanās, 5 minūtes monologs. Monologs - tas ir sarežģīti jebkurā vecumā - kā strukturēt, sapīt domas, kā "pavilkt laiku", kur nepieciešams, u.tml. Šīs visas ir prasmes, kas jātrenē. Kad esi pamēģinājis kaut ko darīt - pirmo, otro, trešo reizi - tad var sākt runāt, kā to uzlabot, galvenais ir treniņš un pieredze.

leva: Mēs veidojam mācību procesu tā, lai jauniešiem iedotu pieredzi - lai viņi pierod pie mācīšanās kā procesa, pierod pie mainīgām metodēm, pierod pie dažādības un eksāmenā nav pēkšņa stresa par kādu uzdevumu: "kas tas ir?!"

Una: Mūsu skolēni jau no sākumskolas, un pastiprināti no 7. klases, tiek radināti pie šīs dažādības. Viņi, pašiem nezinot, no procesa sāk gaidīt vairāk, domāt savādāk, izziņas līmenis viņiem vairs nav aktuāls.

Roberts: Es teiktu, ka jaunieši, kas kārtoja angļu valodas eksāmenu 12. klasē, būtu to nokārtojuši jau 10. klasē, varbūt ne tik labi - bet būtu. Tas nozīmē, ka pamats ir sakārtots. Un šeit runa nav par angļu valodu, bet par jaunieša personību kopumā. Informēts, radošs jauniešs, ar humoru, sarkasmu - tādu es vēlos redzēt savu skolēnu.

Una: Mēs nemonitorējam klases vidējo vērtējumu, mums tiešām RŪP mūsu skolēni, un ir tā lieliskā iespēja sekot līdz katra bērna progresam - kur ir tieši viņš un kāds ir tieši viņa nākamais solis uz priekšu. Mēs ticam, ka jaunieši var.

leva: Man kā skolotājai ir svarīgi zināt katra bērna varēšanu un nevarēšanu, nevis "vidējo temperatūru". Katrai "nevarēšanai" meklēju pieeju, kā palīdzēt. Piemēram, ja skolēns nevar iziet klases priekšā, pirmajā reizē aicinu runāt no vietas, nākamajā - jau 45 grādu lenķī pret klasi...un tā solīti pa solīti - lai pusaudzis justos drošāk. Lai mācību process vispār notiktu un notiktu veiksmīgi, jauniešiem ir jājūtas droši. Ja ir bail - nekas neizdosies.

Una: Mēs būvējam drošības sajūtu, tajā pašā laikā palīdzot izkāpt no komforta zonas. Mudinām mēģināt. Mēģināt tagad. Nevis bēgt, bet cīnīties. Kad pusaudzis jūtas droši un pārliecināts - nepaliekam tur pat - ejam tālāk! Uzskatu, ka esam klāt vairāk nekā "ķeksīša pēc". Mēs esam ieinteresēti. Skolēniem mūsdienās vajag pieaugušo. Vajag sajūtu, ka rūp, vajag, lai pieaugušais veido drošības sajūtu, notur robežās.

leva: Skolēnam ir nepieciešams dzīdēt un just: "Man ir svarīgi, lai Tev sanāk!" Es vēl tagad atceros gan savu sporta skolotāju, kurš novērtēja mana darba rezultātus, gan augstskolas pasniedzēju, kurš neļāva padoties, teica: "Tu vari!" Un es varēju! Arī mūsdienā jauniešiem dažkārt vajag tikai atbalstu, ka viņi var un viņiem sanāk, ja tas ir no sirds.

Una: Jauniešiem palīdz, ka viņi ir vairākkārt sajutuši, dzirdējuši un saņēmuši atgriezenisko saiti par savu mācību procesu un rezultātu - tad viņiem arī sanāk. Viņi nedz "ceļ degunu mākoņos", nedz "krīt gar zemi" vai sauc sevi par "mulķiem", kam nekas nesanāks. Viņi ir pieredzējuši gan darbu, gan izdošanos, viņi ir tikuši "pastumti" un tikuši galā arī "lampu drudzi", sajutuši šo varēšanas gandarījumu.

leva: Nevajag nogalināt jauniešu idejas! Daudzas no tām var likties nepiemērotas, nesaprotamas. Bet tam var pieiet arī tā: "Labi! Es akceptēju Tavu izvēli. Vari rakstīt eseju par šo tēmu, veidot prezentāciju par to tēmu, bet svarīgi, ko tajā iekļausi, kādus kritērijus izpildīsi, vai spēsi šo tēmu piepildīt!"

Una: Mēs ļaujamies jauniešu interesēm, ņeram tās tēmas, kurās var ļaut viņiem izpausties, mācāmies kopā arī viņu valodu.

leva: Teikuma priekšmets, izteicējs, palīglocekļi - tie ir visur - jebkurā teikumā, jebkurā tēmā - mums jābūt gana erudītiem, lai nokļūtu viņu pasaulē, lai uzklusītu viedokļus un domas, nekad nepateiktu: "Kas tas par piemēru? Nekam neder!"

Roberts: Jaunieši, kas pie manis nāk mācīties individuāli, bieži vien ir pārsteigti: "Es varu mācīties arī tā - rakstīt, domāt par "savu" tēmu vai uzfilmēt video par to?!" Viņi pieraduši mācīties savādāk - "iekalt" lietas. Bet kurā eksāmenā prasa gramatikas likumus? Nevienā! Jā, prasa rakstīt gramatiski pareizi, bet tas nav par gramatikas likumiem. Eksāmens liek domāt - ko rakstīt, kā aizpildīt lapu, kā sasaitīt informāciju.

Una: Mēs kopā ar jauniešiem mācāmies veidot un uzturēt attiecības. Attiecības ir viens no stūrakmeņiem. To jūt un novērtē arī vecāki. Ar jauniešiem runājam kā ar pieaugušajiem, paturot pratā, ka viņi ir pusaudži. Atklāti uztveram un spoguļojam procesus sev apkārt, kopā analizējam viņu situācijas, mācām apzināties, pieņemt, novērtēt tās pašiem.

leva: Mēģinām veidot priekšstatus par dzīvi, attiecībām, cilvēkiem.

Roberts: - Es teiktu, ka noslēpums ir tas, ka noslēpuma nav! Vienkārši jābūt cilvēkam, jārunā ar otru kā ar cilvēku! Angļu valodā ir teiciens "common sense" - pēc tā arī vadāmies!

PEACE

